

Posudek vedoucí k bakalářské práci Radky Žákové
„Kontrastivní studium vyjadřování vidu v českých a německých narativních textech“

Radka Žáková se ve své bakalářské práci věnuje kontrastivnímu studiu odlišných aspektuálních systémů, německého a českého. Právě z důvodu různé podoby aspektuálních domén v obou jazycích autorka v prvních dvou kapitolách práce přináší porovnání těchto systémů, přičemž se opírá nejen o tradiční českou aspektologickou literaturu, ale i nové práce z oblasti mereologického přístupu k aspektu a teličnosti (M. Krifka, H. Filip). Vlastní jádro bakalářské práce Radky Žákové je však užší, než by název napovídal: autorka se v práci, materiálově založené na česko-německém paralelním korpusu narativních textů z Českého národního korpusu, zaměřuje na vybraných deset inkrementálních sloves v češtině a němčině (v obou vidových podobách, například *pít/vypít, jíst/sníst, péct/upéct, číst/přečíst*) a na 80 českých dokladech od každého slovesa a jeho německých ekvivalentech sleduje, které gramatické a sémantické rysy mohou nebo by mohly mít vliv na telickou, resp. atelickou interpretaci propozice, v jejímž predikátu je dané inkrementální sloveso. Zkoumanými rysy jsou například vid pro češtinu, přítomnost členu u přímého objektu v němčině, počitatelnost, gramatické číslo, reference či specifičnost objektu. Touto detailní analýzou autorka dospívá k závěru, že na telickou interpretaci predikátu má vliv primárně lexikálněsémantická struktura slovesa, dále gramatický vid v češtině, použití gramatického členu v češtině a nakonec také vlastnosti inkrementálního patientu.

Předložená bakalářská práce je zpracována kvalitně a nejen svým rozsahem (83 stran), ale i rozsahem provedeného empirického výzkumu překračuje úroveň bakalářských prací. Z tohoto důvodu k textu nemám žádné zásadní připomínky, přikládám jen několik poznámek:

1. Na s. 50 by bylo vhodné přesněji vysvětlit rysy delimitovanosti, specifičnosti a individuální/generické reference a uvést příklady, aby bylo zřejmé, jaký je mezi danými rysy rozdíl. Usnadnilo by to interpretaci výsledků v tabulce.
2. Z tabulek, které v souhrnu ukazují několik typů kombinací rysů, které se autorce v jazykovém materiálu ukázaly, není zcela jasné, co to znamená, když se v jednom řádku objeví +/- aktuální, +/- specifický, ale na konci je pouze jedno číslo uvádějící počet dokladů s touto kombinací – znamená to, že u daných dokladů nejde hodnotu tohoto rysu určit, nebo že některé doklady mají u objektů specifickou referenci, jiné nespecifickou? V tom případě by ale bylo lepší uvést počty pro každou hodnotu daného rysu zvlášť (viz např. s. 78). Takto značené hodnoty je možné podle mne interpretovat vícero způsoby, proto by bylo vhodnější zvolit jednoznačnější signalizaci.
3. Nakonec se mi občas zdálo (viz např. s. 72–74 nebo 77–78), že by v komentáři k tabulkám mohlo být ukázáno více konkrétních a typických dokladů, jak kombinace zkoumaných rysů (shrnutých v tabulkách) funguje v úzu; u některých sloves tyto doklady nalezneme, u dvojic *psát/napsat* a *zpívat/zaspívat* de facto chybějí. Bylo by

to určitě vhodné doplnit, vzhledem k tomu, že přehled všech dokladů je uveden pouze v elektronické verzi práce.

Po pravopisné stránce je práce vyhovující, až na občasné chyby v interpunkci (například tři přebývající čárky na str. 77).

Bakalářská práce Radky Žákové je rozhodně přínosem pro poznání vlastností inkrementálních sloves v češtině a němčině, obsahuje poctivý empirický výzkum, a její závěry proto mohou být hodnoceny jako reprezentativní. Zejména z těchto důvodů ji ráda doporučuji k obhajobě s hodnocením výborně a doufám v její přepracování a zveřejnění formou odborné studie.

V Praze dne 5. 9. 2011

Mgr. Eva Lehečková